

PERTEKLINIS PLASTIKO NAUDOJIMAS PAKUOTĖSE, JO ŽALA APLINKAI IR KLIMATO KAITAI

Justė Baltrušaitytė¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: juste.bal272@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 69593889
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Iširti plastiko kiekį ir būtinybę jį naudoti pakuotėse bei sudaryti rekomendacijas plastiko vartojimo mažinimui, skatinant perdirbamų ir ekologiškų pakuočių naudojimą prekybos vietose.

Reikšminiai žodžiai: ekologiškos pakuotės, perdirbimas, plastikas, plastiko mažinimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir straipsnių analizė, taikyti faktiniai ir teoriniai metodai.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu išnagrinėtos galimybės, leidžiančios sumažinti plastiko naudojimą prekybos centruose, pateiktos rekomendacijos plastiko vartojimo mažinimui, skatinimas naudoti perdirbamas ir ekologiškas pakuotes.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kiekvienais metais plastiko vartojimas tampa džiūžulė problema. Pakuočių pramonėje sunaudojama didžiausia plastiko dalis, todėl pakuotės dominuoja plastiko atliekų sraulte. Gaminant plastiką yra sunaudojamas didelis kiekis iškastinio kuro, o šie veiksniai daro neigiamą poveikį aplinkai ir klimato kaitai. Bandant sumažinti neperdirbamo plastiko pakuočių sukeliamą taršą, vis daugiau yra skatinama pereiti prie lengviau perdirbamo plastiko pakuočių, kurios yra draugiškos gamtai.

Nors daugelis kompanijų daro didelę pažangą diegdamos tvarias pakuotes, mažina plastiko naudojimo kiekius, tačiau vis dar yra kompanijų, mažų ir didelių, kurios naudoja šią medžiagą labai dideliais kiekiais. Perkant produktus parduotuvėse, pirmiausia, žmonių dėmesys krypta į pakuotės dizainą. Patraukli akiai pakuotė palieka gerą pirmąjį įspūdį klientams ir jie susigundo nusipirkti prekę. Tačiau žmonės dažnai nepastebi, kiek plastiko yra sunaudojama vienai pakuotei. Šiuo metu, vaisių ir daržovių pakuočių lygis yra aukštas. Įvairios daržovės yra pakuojamos į plastikinius pakuotes (1 pav.) ar susukamos į plastikinę plėvelę.

Internetiniai pirkiniai taip pat nėra išimtis. Galime pastebėti, kai perkame internetu prekes, jos atsiunčiamos supakuotos į dideles dėžes, o prekė būna daug mažesnė arba dėžės viduje atsiranda nemažas užpildų perteklius, kuris vis tiek bus išmestas. Tai yra didelis švaistymas ir netinkamas pavyzdys, kompanijos atžvilgiu, siekiant gerinti ekologijos klausimus. Šios kompanijos parodo, kiek plastiko išvaisto veltui, kuris atsiranda vandenynuose (2 pav.). Plastikinių pakuočių naudojimo augimą įtakoja pakuočių lengvumas, saugumas, skaidrumas, patogumas vartotojui. Nors jau seniai yra kalbama apie tvaresnį ir ekologiškesnį gyvenimo būdą, prekyboje realių pavyzdžių vis dar trūksta. Gaminant plastiką yra sunaudojamas didelis kiekis iškastinio kuro, o šie veiksniai daro neigiamą poveikį aplinkai ir klimato kaitai.

Kiekvienais metais sunaudojamo ir pagaminamo plastiko kiekis auga, todėl svarbu atkreipti dėmesį ar pakuotė yra būtina. Taip pat, tokiu atveju galima rintis aplinkai draugiškas alternatyvas (popierius, drobė ar pan.).

¹ Justė Baltrušaitytė, juste.bal272@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Perteklinis plastiko kiekis prekyboje.
Šaltinis: <https://www.pinterest.com/pin/693554411372686215/>, 2023

2 pav. Plastiko žala aplinkai ir gamtai
<https://education.nationalgeographic.org/resource/plastic-pollution-sea-source/>